75 років Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. в Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXV. Ч. 105. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 5-го ЧЕРВНЯ 1968 ЦЕНТІВ 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, JUNE 5, 1968 No. 105. VOL. LXXV

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Вівторок, 4 червня, 1968

В АМЕРИЦІ

ПРЕЗИДЕНТ ДЖАНСОН ЩОРАЗ БІЛЬШЕ склонний до того, щоб американська допомога латинським американським державам відбувалася за допомогою Міжамериканського Банку Розвитку а не через американську Аґенцію для Міжнародного Розвитку. Президент Джансон тому підтримує допомогу Латинській Америці через Міжнародний Банк Розвитку, бо Конгрес радніше схвалює фонди для банку, як для аґенції ЗСА. Члени Конгресу звичайно більше критикують американську аґенцію, коли немає наслідків допомоги Латинській Америці, як Міжамериканський Банк Розвитку, до якого належать численні держави Латинської Америки.

ПРЕСА ПІДКРЕСЛЮЄ, ЩО ОДНОГОДИННІ ДЕБАТИ на телевізії між двома демократичними кандидатами на президента сенаторами Робертом Ф. Кеннеді і Юджіном МекКарті були непереконливі і не дали ні одному з них якоїсь більшої підтримки. Обидва вони говорять про перемогу, але в дійсності з обидвох сторін признають, що одногодинна дискусія на телевізії не мала великого впливу на трьох мільйонів виборців, які мають взяти участь у правиборах в дні 4-го червня в Каліфорнії. Преса пригадує, що подібні дебати в 1960-му році між Ніксоном і Кеннеді дали були перемогу для Кеннеді, і про це знав кожний, хто сидів при телевізійнім апараті.

ПРЕЗИДЕНТ ЗАЯВИВ, ЩО ВІН НАВЧАТИМЕ в Школі публічних справ при Тексаському університеті в Остіні. Загально думали, що президент Джансон зможе працювати як професор аж на початку 1973-го року, бо в роках 1969-1972 буде президентом ЗСА. Тепер виявляється, що Джансон зможе віддатися вчительській праці вже на початку 1969-го року, бо не старається про перевибір. Будинок, в якому буде приміщена бібліотека ім. Джансона та Школа публічних справ, ще не буде готовий в 1969-му році. Університет старається приспішити будову для школи і бібліотеки, але не знати, чи вдасться це зробити вже до найближчого року.

РЕСПУБЛІКАНСЬКИЙ КООРДИНАЦІЙНИЙ Комітет оскаржує Уряд президента Джансона в тому, що це він заохотив негрів до тих заворушень, які відбулися в двох попередніх літах в американських містах. Республіканці твердять, що демократичні провідники так багато наобіцяли неграм, що вони почали бунтуватися, коли цих обіцянок не можна було здійснити. На думку республіканців демократи винні і в тому, що відразу не виступили енергійно проти заворушень. Від говорення про величне суспільство далеко до ліквідації числа безробітних та міських негрів — твердять республіканці. Вони плянують зменшити число безробітних, поліпшити шкільництво і мешканеву справу в містах.

РОДИНІ ПЕНСІОНЕРІВ, ЩО СКЛАДАЄТЬСЯ з двох осіб і живе в своїм власнім домі, треба 4,200 дол. річно, щоб могла жити на поміркованім рівні життя. Про це повідомляє Департамент Праці, перевівши відповідні опитування й студії. Передбачено, що обидва члени цієї родини мають добре здоров'я і користають із медичної опіки, передбаченої для осіб у віці понад 65 років. Коли б подібна родина пенсіонерів не мала власного дому, то мусіла б мати ще додаткових 200 дол. на плачення комірного. Ці студії переведено в 1966-му році, і тепер до суми 4,200 дол. треба б додати ще 4.7 відсотка, бо на стільки збільшилися кошти прожитку від тоді.

У СВІТІ

У САЙҐОНІ ВІД 25 ТРАВНЯ Ц. Р. ИДУТЬ знову важкі бої з комуністичними повстанцями - терористами, які прокрались до міста. У тих боях згинуло кількасот комуністів, але місто, особливо його китайська дільниця Чольон, було знову сильно понищене, а 3.000 нових бездомних втікачів побільшило число давніх жертв війни. В минулу неділю стався сильний вибух у школі, що служила за військову кватиру, причому згинуло 7 високих південно - в'єтнамських старшин, між ними шеф поліції Сайґону та шваґер віце - президента Нґусна Као Кі. На жаль, цей вибух був наслідком помилкового збомбардування того дому американським гелікоптером.

МОНАРХІСТИ В ЄМЕНІ ПЕРЕВЕЛИ поважні реформи своєї верхівки, створивши 6-членну королівську раду з 29-річним князем Мохаммедом бен Гуссейном у проводі. Того ж князя проголошено головним командантом монархічних збройних сил, які — за голосами преси — приготовляються до нової офензиви проти підтримуваного Москвою республіканського режиму. Таким чином відсунено в тінь „імама" Мохаммеда аль Бадра, який правив в Ємені перед переворотом, що його переведено з допомогою єгипетського війська.

ЦЕНТРАЛЬНИЙ КОМІТЕТ ЧЕСЬКОЇ КОМПАРТІЇ ВИКЛЮЧИВ з своїх рядів колишнього президента Антоніна Новотного й шістьох інших видатних чеських комуністів, що належали до сталінської групи, яка під диктатом Москви переводили „чистки" та всякі зловживання владою. Новотного припинено теж тимчасово у правах рядового члена партії. Їхню вину чи невинність має ствердити спеціяльна комісія. Однак провід компартії відмежувався від т. зв. „Клюбу 231", який гуртує колишніх політичних в'язнів, жертв сталіністів, які вимагають радикальних реформ по лінії демократизації. Генеральний секретар партії Александер Дубчек закинув Новотному публічно, що той „брехав", коли заперечував свою участь в минулих „помилках".

ЄГИПЕТСЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ ГАМАЛЬ АБДЕЛЬ НАССЕР ВИКИНУВ з своєї монопольної партії Арабської Соціялістичної Унії 26-ох діячів, при чому Виконний Комітет тієї партії наталврував їх, як „відхильників від партійних принципів та порушників своїх обов'язків". Преса натякає, що всі вони були в більшій або меншій мірі причетні до змови проти Нассера, що її затіяв колишній шеф штабу, маршал Абдель Гакім Амер, який після арештування його 25 серпня мин. року, покінчив самогубством.

В ЕСПАНІЇ ЗАГОСТРЕНО відношення до преси. Закрито на 2 місяці пополудневий щоденник „Мадрид" й покарано його видавця гривною 3.750 дол., над видавцями й редакторами „Дестіно" в Барсельоні вели суд і редактора покарано 8 місяцями в'язниці, а видавців тижневика „Муніро" покарано поважною грошовою карою.

Не передбачають швидкого поступу на Паризькій конференції про В'єтнам

Париж. — Заява, яку зараз після свого приїзду до Парижу склав новий член комуністичної делеґації, Ле Дук То, висланий спеціяльно з Ганою, заперечує надіям, що уряд Північного В'єтнаму рішив „зм'ягшити" своє становище на Паризькій конференції. Ле Дук То, який є членом керівного Політбюра компартії Північного В'єтнаму, заявив, що коли американці відмовляться від своєї „впертости", припинять беззастережно налети проти Північного В'єтнаму „й усі інші ворожі акти", тоді північно-в'єтнамська делеґація готова приступити до обговорювання всіх справ, стосуються розв'язки В'єтнамсько проблеми. З цієї заяви виходить, що Північний В'єтнам надалі відмовляється зобов'язатись до будь-якого зменшення власних воєнних дій у відповіді на припинення американцями налетів та „інших воєнних актів" і що таким чином ЗСА погіршили б тільки свою воєнну ситуацію та наразили б своїх вояків на ще більші втрати, — чого ЗСА не можуть зробити. Закріплюється переконання, що Північний В'єтнам не хоче поважно говорити про замирення перед листопадовими виборами нового президента ЗСА. Вказують на це також поновлені гострі атаки проти Сайґону та інші комуністичні офензивні дії. Північний В'єтнам висилає тепер щомісяця по кругло 17.000 своїх вояків до Південного В'єтнаму. Тому, що це вояки реґулярної армії, не провиклі до партизанської війни, то їхні втрати величезні: по кругло 7.000 місячно. У самому Сайґоні вбито впродовж останніх восьми днів яких 1.000 комуністів. Однак вони все ще займають частини міста і продовжують снайперський вогонь. У понеділок 3 червня на Сайґон впало 40 комуністичних ракет. Заступник амбасадора ЗСА Семюел Берґер висловив офіційно свій жаль з приводу нещасливого випадку, яким був вибух ракети з американського гелікоптера перед будинком військової квартири південно-в'єтнамської армії в Сайґоні, внаслідку чого згинуло сім високих південно-в'єтнамських старшин, між ними шваґер віце-президента Нґусна Као Кі. Та ракета впала на один будинок заблизько: гелікоптер обстрілював будинки зараз за отією військовою квартирою, з яких стріляли комуністичні снайпери.

Демонстранти сім годин облягали головного прокуратора Кларка

Вашинґтон. — Кілька сот демонстрантів із Кампанії Вбогих Людей сім годин облягали бюро головного прокуратора Ремсі Кларка, домагаючися, щоб він прийняв їхню делеґацію в числі 100 осіб. О год. 2:30 по полудні 3-го червня демонстранти прибули під будинок головної прокуратури і домагалися, щоб Кларк прийняв делеґацію в числі 100 осіб. Кларк погоджувався прийняти тільки 20 осіб. а 100 осіб обіцяв прийняти на другий день — 4-го червня. Демонстрація була спокійна, не така, як в минулому тижні, коли демонстранти вибили були вікна в будинку Найвищого Суду ЗСА. Між демонстрантами була група мехіканських американців, яка домагалася звільнення 13-ох своїх земляків, заарештованих в Лос Анджелесі.

Французький уряд веде виборчу кампанію під антикомуністичними гаслами

Париж. — У своєму заклику до робітників і службовиків, щоб вони вернулися до праці, французький прем'єр Жорж Помпіду повторив твердження президента де Ґолля, що комуністична партія хоче довести до упадку сучасного режиму у Франції і захоплення влади. Помпіду знову твердив, що „Република і її вольності опинились в небезпеці, що їх повалить тоталітарна затія, що знайшла підтримку в екстремістичних групах та особливо комуністична партія виявила амбіцію і рішення захопити владу". Однак заклик французького прем'єра до робітників і службовиків мав тільки частинний і невеликий практичний наслідок. Найкращим доказом цього став факт, що коли тільки скінчилась радіопередача тієї промови Жоржа Помпіду — всі службовики державної радіостації застрайкували й покинули працю, заявивши, що їх переговори з міністром інформації Івесом Ґуеною переконали їх в неможливості осягнути свої вимоги. Вони вимагали автономії та свобідної руки у звітуванні всіх подій. Закінчився страйк в рафінеріях нафти на півдні Франції, заповіли поворот до праці доставці париських газет, але комунікація далі спаралізована. Уряд переговорює із робітничими спілками залізничників, службовиків пошти й телеґрафу, газівні і електричної стації та фабрики автомобілів Рено: всі ці підприємства державні. Французькі робітники і службовики тому не вернулись негайно до праці — твердять коментатори — щоб не здавалось, що де Ґолль „може тільки кивнути пальцем, а всі біжать на його кивок".

Студенти демонструють також у комуністичній Юґославії

Београд. — 3.000 студентів Београдського університету перевели бурхливе віче, на якому домагалися покращання умовин життя і харчів в студентському гуртожитку, скасування деяких іспитів та інших подібних поступок. Кількасот студентів окупували адміністраційний будинок університету та будинок філософічного факультету. Прийшло до великої бійки між студентами і поліцією, що викидала студентів з університетських будинків. Ректора університету, Драґіса Івановіча, який саме перебував у Берліні, викликано, щоб негайно вертався з уваги на ті авантюри. Це вперше в комуністичній Юґославії відбулися подібні студентські авантюри, як вони відбувалися і відбуваються в різних західніх країнах. Дотепер демонстрували тільки польські студенти, при чому їхні демонстрації мали політичний протимосковський характер. У Београді було кількадесять ранених, багато студентів арештовано. Майже одночасно відбулися подібні події у двох великих західніх університетах: у славетньому англійському Оксфордському університеті та в університеті в Римі. Студенти Оксфордського університету протестували проти тиранії", що забороняла студентам поширювати летючки й відозви політичного характеру, а в Римі студенти тимчасово окупували університетський будинок і замкнули браму перед поліцією, але поліція перерізала ланцюги на брамі й викинула студентів з будинку. 9 студентів було ранених, а 53-ох арештовано.

Блаженніший Митрополит Іоан поблагословив новий храм у Вілмінґтоні

Вілмінґтон, Дел. — В неділю, 2го червня 1968 року, тут відбулася велика врочистість благословення новозбудованого українського православного храму св. Петра і Павла. Благословення нової церкви довершив Блаженніший Іоан Теодорович, Митрополит Української Православної Церкви в ЗСА, в сослуженні духовенства, репрезентантів установ та багатьох вірних. Блаженніший Митрополит Іоан відправив у новозбудованому храмі Архиєрейську Службу Божу в сослуженні протопресвітера о. Івана Гундяка з Картерету, філядельфійського декана митр. прот. о. Омеляна Мицика, заступника голови Консисторії митр. прот. Теодора Форостія, митр. прот. о. Степана Білака, прот. о. Андрія Двораківського, прот. о. Франка Лаврика, прот. о. Йосифа Крета — пароха новопосвяченої церкви св. Петра і Павла у Вілмінґтоні, прот. Нестора Столярчука, о. Василя Серафимовича та ін. Співав хор під диригентурою п. Сергія Ковальчука. Диконували о.о. Ол. Білон і Омелян Мицик. Церква св. Петра і Павла у Вілмінґтоні приміщена при 1406 Філядельфія Пайк. Опісля о год. 2:30 по полудні у великій балевій залі готелю Ди Понт відбувся врочистий обід, на якому почесним гостем був Блаженніший Митрополит Іоан. Започатковано цю врочистість співом українського національного гимну та благословенням, що його провів Блаженніший Митрополит. Привітальне слово виголосив голова парафії п. Антін Середницький, який проводив програмою обіду. Короткі привітання виголосив посадник Вілмінґтону Джан Бабяк, репрезентант губернатора Делевару Роберт Баррен і представник Повітової Ради Вілліям Коннер. Головну промову виголосив Блаженніший Митрополит Іоан. З короткими промовами виступали митр. прот. о. Теодор Форостій, парох прот. о. Йосиф Крета та головний предсідник Українського Народного Союзу Йосип Лисогір, який висловив радість з того, що УНС міг бути допоміжним в будові ще одного храму Божого. Обід закінчено молитвою, яку провів Блаженніший Митрополит Іоан. Активну ролю в будові цього нового храму відіграв заложений в 1909-му році місцевий 247-ий Відділ Українського Народного Союзу, що його очолюють предсідник Михайло Косовський та секретар Михайло Маєр.

Інж. В. Колодчин переобраний на голову Відділу УККА в Дітройті

Дітройт, Міш. (Ф.Л.) — В неділю 26-го травня 1968 р. тут відбулися в парафіяльному „білому" домі Загальні Збори Метрополітального Відділу УККА, в результаті яких інж. Василь Колодчин був переобраний на голову цього Відділу.

Після вичерпних звітів голови, секретарів і референтів вив'язалася жива і ділова дискусія, в якій заторкувано різні проблеми нашої громади. Висунено думку, що для успішнішої праці культурно-громадського Клюбу треба придбати більшу і вигіднішу домівку, в якій примістилася б канцелярія Метрп. Відділу УККА. Приявні делеґатки жіночих організацій видвигнули потребу будови репрезентативного дому для старших віком, в якому, крім мешканевих кімнат, були б також розвагові кімнати, кімнати для обслуги і більша заля на імпрези. Площу під дім вже набуто. У збіркову акцію на цю ціль треба включити всю нашу громаду. Обговорювано теж способи активізації нашої модолі і моральної та матеріяльної підтримки Рідної Школи.

На внесок Контрольної Комісії уділено абсолюторію уступаючій Управі одноголосно. Одноголосно теж, на внесок Номінаційної Комісії, вибрано нову Управу, Контрольну Комісію і Громадський Суд в такому складі: інж. Колодчин Василь — голова; Волкер Анастазія — заст. голови і реф. зовн. зв'язків; інж. Кунинський Микола — заст. голови і фін референт; мгр. Липецький Франц — проток. секр. і референт преси; Папіж Василь — кореспонденційний секретар; Віхорик Михайло — англомовний секретар; Стасів Петро — орган. реф.; Базюк Ярослав — реф. нац. датку; д-р Лончина Богдан — шкільний референт; Дідик Володимир; Федорко Дмитро, і Лотоцький Іван — члени Управи. Контрольна Комісія: д-р Шкудор Василь, Білинський Василь; д-р Янчишин Іван, Трепет Петро. Громадський Суд: д-р Квітковський Денис, інж. Несторович Володимир і Гайда Пилип. Загальні Збори уповноважили Управу кооптувати відповідну кількість осіб на необхідні пости.

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕНЬ У ВАШИНҐТОНІ

Вашинґтон. — День першого червня 1968 р. повинен увійти в історію як день зміцнення взаємозв'язків між українською спільнотою в Америці, високими представниками Сенату і Конґресу та багатьма представниками поневолених народів, вихідців переважно з територій, захоплених совєтською Росією. Цей день ввійде також в новітню історію української боротьби проти потоптання Права Людини в Україні й інших країнах „комунізму" — від Балтицького до Китайського моря. Український День у Вашинґтоні відбувся заходами Українського Конґресового Комітету Америки, центрального політичного репрезентанта українців у цій країні, з участю кількох сотень американських гостей, представників різних амбасад вільних країн, репрезентантів Естонії, Угорщини, Вірменії та ін. колись вільних держав. Це була заключна маніфестація на відзначення Золотого Ювілею відновлення Української Державности і маніфестація віри та невпинної боротьби за перемогу ідей Вашинґтона і Шевченка у всьому світі.

Біля пам'ятника Тарасові Шевченкові

Того дня в різних містах Америки відбувалось багато українських імпрез, святкувань, відзначень. Все це відбилось на кількості українських учасників маніфестації біля нашого Кобзаря: перед замаяним американським і українським прапорами пам'ятником Т. Шевченкові зібрались того дня яких 250 осіб, між ними лише з десять українців із самого Вашинґтону, де їх є вже кілька тисяч. Всю ніч до столиці мчав автобус із далекого Дітройту, везучи справжній цвіт молодої України в Америці — Капелю Бандуристок Осередку СУМА під мистецьким керівництвом Петра Потапенка, в складі 35 осіб, та з 10 старших громадян. Іншим автобусом прибули з Ню Йорку Танцювальна Група „Верховинці" при Осередку СУМА, під керівництвом хореографа Олега Ґензи і старші громадяни. Зібралися громадяни з Балтимору, Філядельфії, Честеру. З Ню Йорку прибула мальовнича й гарна група кубанських і донських козаків в уніформах, між ними й полковник-кубанець Н. Назаренко, який гарно володіє українською мовою; козаки прибули із власними прапорами, синьо-жовтих барв навхрест. Прийшли під пам'ятник Т. Шевченкові американці-вашинґтонці, сенатори, конґресмени, представники закордонних амбасад, прийшли білі, чорні й жовті люди різних рас і країн. Було шкода, що прийшли до свого Пророка так мало українців ,але звичайно, кожну справу вирішує не так кількість, як якість.

О 1-ій год. соняшного теплого дня майстер церемонії В. Задорецький оголосив початок маніфестації. Американський гимн виконують юні бандуристки. Отець д-р Дж. Торнінг проводить молитву „за Права Людини від України до Куби, від Естонії до В'єтнаму". Ред. І. Білинський читає проголошення Українського Дня — текст посадника Дистрикту Колюмбії В. Е. Вашинґтона, який не зміг прибути, як і сенатор В. Проксмаєр, через невідкладні обов'язки (обоє переслали учасникам маніфестації та бенкету ще й окремі привіти з возвеличенням 50-річчя Відновлення

Під час Ювілейного Бенкету у Вашинґтоні сидять (зліва): дружина конґресмена М. Фіґена, лідер меншости в Конґресі Джералд Форд, президент УККА д-р Лев Добрянський і екзекутивний віце-президент УККА та майстер церемонії бенкету Йосиф Лисогір.

Української Державности). В головній промові президент УККА д-р Лев Добрянський вказав на всепереможні ідеї Тараса Шевченка, що нині крокують світом — для остаточної перемоги над ворогом: майже 50 років тому совєтська Росія торжествувала перемогу над вільними, нині СССР уже ввійшов у період великої кризи. Президент УККА закликав українців і всіх американських громадян зберігати живим полум'я Шевченківсько Свободи. Капеля Бандуристок виконує „Заповіт" — і всі відрухово встають та присідуються до співу. Від Корейської Республіки вітає українців із національним святом міністер Сен Джеен-Чан, вказуючи на спільного ворога — комуністичний імперіялізм, який врешті-решт буде зліквідований всюди вільними народами світу. Цю думку розвиває член Конґресу Майкел А. Фіґен — випробуваний приятель Національної України в її змаганнях за державність. Він закликає американський уряд приділяти більше уваги боротьбі поневолених націй за свободу, рішучіше виступати в обороні Прав Людини у всьому світі. Д-р В. Феверда виступає від імени сенатора Проксмаєра, зачитуючи його звернення і від себе підкреслюючи велике значення Комітету Прав Людини; згадує про близько 200 українських інтелектуалістів у Мордовії та заявляє, що „ми їх ніколи не покинемо!"

Маніфестація триває. Звучать „Пісня про Симона Петлюру" та „Америка, о б'ютіфул", із солісткою Християною Лепецькою з Дітройту. Коротку промову виголошує голова НТШ і член Екзекутиви УККА, проф. д-р Роман Смаль-Стоцький. Ось текст цієї промови:

„Високопреподобні Отці, пане господарю Задорецький, святочна Громадо, дорогі гості-козаки! Ми вшa-

(Закінчення на стор. 4-ій)

У Ню Йорку відзначено 42-гу річницю смерти Головного Отамана С. Петлюри

Ню Йорк. — Останньої суботи, 1-го червня ц. р., відбулася тут старанням Центрального Комітету Вшанування Пам'яті Симона Петлюри в Америці в приміщенні УВАН при 100 вулиці, Академія, присвячена 42-ій річниці трагічної смерти Симона Петлюри, голови Директорії і Головного Отамана Військ Української Народної Республіки. Після відіграння Американського Державного Гимну Академію відкрив коротким словом в. о. голови Комітету, генерал Аркадій Валійський. Ширшу доповідь про життя, працю та значення Головного Отамана прочитав інж. Петро Шох. Мистецьку частину започаткував оперовий співак Лев Рейнарович, який відспівав „О слово рідне" — слова О. Олеся, муз. Є. Бобикевича, та „Пісню про Петлюру" — в обробці Гр. Китастого. З черги юнак Андрій Шевченко продеклямував зворушливий епілог із поеми „Вік Петлюри " „Петлюра Симон" М. І. Мандрики. Відтак був сольовий виступ оперової співачки Ганни Шерей, яка відспівала 2 пісні, „Подайте вістоньку" — слова О. Олеся, муз. Ф. Євсевського та „Думу" — слова З. Кулика, муз. О. Бобикевича. — На закінчення Ганна Шерей і Лев Рейнарович виконали дуетом „Пісню про Дніпро" — музика Майбороди та „Україно, Україно" — музика Давидовського. Приявні висловили признання виконавцям щедрими оплесками. Після цього обоє співаки разом з авдиторією відспівали Український Національний Гимн. Фортепіяновий супровід був в руках п. Калини Чічки - Андрієнко. Приявних було коло 200 осіб.

ПАМ'ЯТНИК ТАРАСОВІ ШЕВЧЕНКОВІ НА СТОЛИЧНІЙ МАПІ

Вашинґтон. — На недавно виданій мапі столичного міста позначено небагато пам'ятників, але між ними є пам'ятник Тарасові Шевченкові і вказане місце, де саме він стоїть.

СВОБОДА SVOBODA

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Від революції до виборів

З початком минулого тижня здавалося, що президент Шарль де Голль під тиском ґенерального страйку і подиху революції зречеться, що створиться тимчасовий, віро гідно центро-лівий уряд, а може й уряд „народного фронту" разом з комуністами, — що прийде кінець 5-ій Республіці і в муках буде народжуватися 6-та республіка. Але під кінець минулого тижня ситуація радикально змінилася. Робітничі спілки відпекалися політичної сторінки свого руху і перестали говорити про зміну режиму. Зникло слово „революція" із демагогічних промов студентських, робітничих і партійних проводирів. На місце нахилу до загострювання ситуації, щоб довести до повного розкладу державно - адміністративного апарату, який неначе перестав існувати, прийшов нахил до таких унормованих відносин, в яких можна буде спокійно перевести передвиборчу кампанію і самі вибори — 23 і 30 червня ц. р.

Робітничі спілки, які у Франції є відповідниками трьох головних політичних партій, і самі політичні партії, відмовившись від революції та громадянської війни і прийнявши нові вибори, як леґальну плятформу для політичної розгри, мусять закінчити ґенеральний страйк, який увеможливив був визначений на 6 червня плебісцит, бо просто не було де видрукувати виборчих карток. Французькі політичні партії й зорганізоване робітництво виявили знову державницьку зрілість і патріотизм, послухавши заклику де Ґолля — поставити леґалізм вище анархії. Водночас партійна опозиція виграла постільки, що вона постійно вимагала розв'язання парляменту й нових виборів. Ця вигра може виявитись Пірровою, якщо виправдаються надії де-ґоллістів, що вони здобудуть тепер куди більше мандатів, як тих 199, що їх мали в останньому 487-членному парляменті.

Вибори у Франції наприкінці цього місяця дадуть відповідь на дуже сутні питання: чи дійсно пережив себе режим, що його 10 років тому ввів у Франції де Голль, і чи треба шукати нових форм державного устрою? Чи, може, переведена де Ґоллем ревізія конституції, що дала стабільність урядові, знайшла розуміння в народі, який побоюється анархії, хаосу та „комуністичного тоталітаризму", за окресленням де Ґолля. Сам де Ґолль має 77 років. І без революції він не володітиме довго. Але діло не в особі, а в системі. Вибори заактуалізували найбільшу проблему Франції: що буде після де Ґолля?

Заборона мовчати

У вільному світі людина однаковою мірою послуговується і правом на слово, і правом на мовчанку, правом брати участь у якихось демонстраціях, і так же само правом не брати участи.

У тоталітарних країнах такого права не існує. За Гітлера в Німеччині всі мали йти на вулицю з нагоди якоїсь паради головорізів, щоб їх „вітати". В СССР ніхто не має права відмовитись від участи у якійсь маніфестації, чи то буде перше травня, чи „50-ліття совєтського ладу". Нещодавно Л. Брежнєв заявив, що тепер особливо „загострюється ідеологічна боротьба" — і вся совєтська преса заповнилась і заповнюється заявами, від академіків почавши, а на колгоспниках кінчивши, про те, що „нині особливо гостро відбувається ідеологічна боротьба між капіталізмом і соціялізмом". Інша річ, що в країнах капіталістичних є в наш час значно більше соціялізму, в кращому розумінні, як захист прав робітника, соціяльне забезпечення тощо, аніж у СССР. Комуністичні пропаґандисти хмарами весняних мух накинулись на підвладних з доповідями і лекціями. У вихвалянні неіснуючих досягнень в московсько-большевицькій імперії мусять брати участь всі, особливо в ці дні, коли в Києві відзначають 50-ліття створення „комуністичної партії України". Про те, що вона є тільки філією російської комуністичної партії заявив один із тих, кому заборонено мовчати. У „Радянській Україні" з 26 травня київський артист Є. Пономаренко писав: „Сьогодні загострюється ідеологічна боротьба двох світів ... Перемогами ми зобов'язані розумові і волі рідної комуністичної партії України — невід'ємної складової частини КПСС". Інший, кому заборонено мовчати, письменник Яків Баш, твердить: „Як представник інтеліґенції, письменник, я з законною гордістю і вдоволенням оглядаюсь на зроблене під керівництвом комуністичної партії" ... Виступив і київський маляр, якому заборонено мовчати, М. Глущенко: „Мої думки про молодь. Нам, старшому поколінню, треба виховувати молодь ... передати їй партійність" ... Але треба підкреслити, що власне молодь в совєтській Україні — мовчить. Її заяв не видно на сторінках совєтських видань. Вона думає, усвідомлює події і ... мовчить, і вже тим протиставиться вимогам окупанта.

І. Лучишин

МОСКВА ДЕНЕРВУЄТЬСЯ

Новітній чеський і словацький рух за відновлення втраченої волі та стихійне змагання до відродження давніх традицій демократії цих двох культурних народів викликали панічний жах не тільки серед власних комуністичних гнобителів, але в першу чергу в Москві — у світовому центрі російського червоного імперіялізму. Правителі Кремлю зразу відчули небезпеку свіжого подуху волі з країни великого Томи Масарика. Вони свідомі того, що можуть утратити не тільки одного сателіта, що за ним попрямують також інші сателітні колонії, а далі відлучаться від Москви і т. зв. „союзні республіки" н е р осійських народів...

Звідси і нервовість кремлівських вождів. Вони то кличуть до себе, до Москви, на „дружні" розмови чехословацьких провідників компартії і уряду, то самі себе „запрошують" на відвідини до чехо - словацької республіки.

Оце недавно відвідала Прагу військова делеґація у складі совєтського міністра військових справ — маршала Андрія Гречка, маршала совєтської окупаційної армії у східній німецькій зоні — Кошового та політичного шефа совєтської армії Єпішева. Несподівано приїхав сам прем'єр - міністер Косиґін нібито на лікування печінки, побував у Карльсбаді і в Празі, провадив різні розмови з керівниками компартії і уряду. В Празі поширилися чутки, що большевики намагаються устаціонувати совєтське й польське військо на чеській території, як нібито заходи проти зміненої стратеґії НАТО. Чеські політики здають собі справу з того, що означала б присутність совєтського війська в ЧСР. Тому можна припускати, що на такий вияв „приязни" Москви Прага добровільно не дасть своєї згоди. Тим часом ніби в порядку проведення маневрів на території ЧСР перебувають невеликі з'єднання совєтські, польські, румунські і східньонімецькі.

Поряд з „приязними" розмовами кремлівських гостей в ЧСР, іде в самому СССР гостра критика нового політичного курсу чехо-словацького проводу. Тон совєтської критики нагадує до певної міри гостроту нападів Кремлю проти Пейпінґу. Наприклад, газета „Советская Россия" виступила з ганебною лайкою проти самого засновника чесько - словацької республіки та її першого президента — професора Томи Масарика, що помер у 1937 році. Згадана газета назвала Масарика „мерзотником", який нібито підкупляв контрреволюційних терористів, щоб замордували Леніна. Тож, коли, мовляв, нині в Чехо - Словаччині під новим керівництвом допускають звеличування Масарика, то цим підсилюють елементи, які хочуть завернути колесо історії назад.

Совєтський орган профспілок „Труд" гостро виступив проти чеської профспілкової газети „Праце" за те, що вона відважилася „дискредитувати вчення Маркса - Леніна", послуговуючись західньо - буржуазною арґументацією. М о с к о вська „Правда" закликала до боротьби „проти лівих і правих ліквідаторів соціялістичної демократії" (під „соціялістичною демократією" Москва розуміє однопартійну диктатуру). Це, мовляв, найважливіше з а в д ання „марксистсько - ленінських партій".

Московські ідеологи рішучо висловлюються проти реформованого комунізму, який дозволяє вільну думку і вільну пресу.' „Правда" повчає празьких комуністів, мовляв, „без суворої дисципліни не може розвиватися соціялістична демократія". Особливо гостро виступили кремлівські диктатори проти допущення в Чехо - Словаччині опозиційних партій. Москва підтримує консервативні сили у комуністичній партії ЧСР, які ще сподіваються, -що для них повернуться „старі, добрі часи". Але сучасний провід компартії ЧСР не зважає на зовнішній тиск Москви і далі обстоює свободу слова й преси, щоб громадяни ЧСР мали право висловлювати свої погляди, навіть відмінні від поглядів компартії та уряду.

Цікаво відмітити, що навіть орган компартії „Руде Право" видрукував на своїх сторінках анкету для читачів з такого роду питаннями: „Чи можна сполучити комунізм і демократію?"; „Моє становище до політичної опозиції в ЧСР"; „Чи можна говорити про соціялістичну демократію, коли провідну ролю в країні виконує лише одна партія?". В цьому партійному органі надруковано відповіді читачів, які заперечують сумісність комунізму та демократії і доказують, що при однопартійній системі неможлива ніяка демократія.

У чеському часописі „Студент" був поміщений огляд дискусії в справі відновлення діяльности соціял - демократичної партії в ЧСР. В одвертому листі, скерованому до секретаря компартії Дубчека, до президента республіки Свободи і до голови парляменту Смрковського, старий соціял - демократ Зденек Карль заявив, що соціял - демократичну партію Чехо - Словаччини в 1948 році силоміць злучено з компартією.

Празький часопис „Літерарні Листи" одверто виступив проти однопартійної влади і рішуче висловився за многопартійну систему, мотивуючи це так: „Про демократію можна поважно говорити лише тоді, коли народ має можливість вільно вибирати тих, що мають прийти до влади. Це можливе лише при існуванні щонайменше двох самостійних, рівноправних і незалежних одна від одної політичних партій, які мають однакові шанси керувати державою".

Празький часопис „Студент" писав: „Без вільних виборів не може існувати ніяка демократія. Вибори мусять бути направду вільні і таємні, бо вибори без свободи вибору — це фарса".

У той час, коли сучасний політичний провід Чехо-Словаччини старається зберегти „приязнь" з СССР, чесько - словацькі студенти займають супроти Москви виразно неприязне становище. Це, зокрема, виявилось під час святкування річниці визволення ЧСР в кінці другої світової війни. Орган компартії „Руде Право", гостро скритикувавши за це молодь, все ж цитував деякі гасла студентів, несені ними на транспарентах по вулицях Праги, наприклад: „Ми завжди з Совєтським Союзом, але ні одного дня довше", „Нехай живе Совєтський Союз, але — своїм власним коштом!"

Не зважаючи на певну демократизацію внутрішнього життя в компартії та різні полегші у загальному громадсько - суспільному й дещо в політичному житті Чехо - Словаччини, провід партії все ще тримається офіційної лінії однопартійної влади і не дає дозволу на діяльність будь - якої іншої рівноправної партії. Така, а не інша тактика подиктована різними причинами:

— Заміна комуністичної диктатури демократичною многопартійною системою була б першим кроком до фактичної ліквідації влади компартії.

— Якби навіть таку тенденцію і виявляли деякі теперішні провідники, то цього зараз не можуть вони вчинити з огляду на можливий рішучий спротив значних консервативних сил всередині чехословацької компартії.

— Провід чехословацької компартії побоюється в такій непевній ситуації провокувати збройної інтервенції СССР та його покищо вірних сателітів на чолі з Гомулкою та Ульбріхтом.

Але ґрунт під комуністичною деспотією вже захитаний, і комуністична злочинна система йде по похилій площі до повного упадку.

Д-р Володимир Душник

ДЕЛЕҐАЦІЯ ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ В ТЕГЕРАНІ

(2)

Це особливо було видно у поведінці делеґації УССР яка протестувала перед Секретаріятом К о н ференції проти участи, чи пак присутности в Тегерані Делеґації Вільних Українців.

Проф. Петро Недбайло, голова делеґації УССР, злісно сказав мені при першій зустрічі:

— Перестаньте розсилати ваші меморандуми різним делеґаціям. Що ви хочете цим осягнути, викликати війну проти України?

Інший делеґат УССР сказав одному з наших членів:

— Ми знаємо про ваші кроки, про розсилання численних документів, спрямованих проти СССР та України. Ви мусите знати, що наші можливості для протидії куди більші і наші руки далеко довші.

Це була виразна погроза в сторону Делеґації Вільних Українців, щоб її настрашити і перешкодити їй у виконуванні її роботи.

В той самий час, коли совєтські делеґати гостро засуджували західні держави в Тегерані за їх „колоніяльні" надужиття, комуністичні суди в Україні видавали гострі присуди на українських патріотів, які хочуть, щоб їх народ жив згідно з Загальною Д е к лярацією Прав Людини.

Дві українські делеґації в Тегерані

Фактично в Тегерані на Міжнародній Конференції Прав Людини було дві українські делеґації: офіційна, що виступала від імени т. зв. Української Радянської Соціялістичної Республіки, і неофіційна, яка в загальному була делеґацією Світового Конґресу Вільних Українців.

Делеґація УССР складася з таких членів: Петро Недбайло, професор права Київського Державного Університету, голова делеґації; проф. Володимир Сокуренко, декан правничого факультету Львівського університету; Я. Качуренко, перший секретар Міністерства Закордонних Справ у Києві.

Проф. Недбайло має 66 років і говорить по-українськи з сильним російським акцентом. Проф. Сокуренко, народжений в Одесі 1921 року, говорить чистою українською літературною мовою і, за його власними словами, є співредактором журналу „Радянське Право" та спеціялістом в студіях про М. Драгоманова. Він бував в Америці, Канаді та Англії і добре обізнаний з проблемами української еміґрації. Під час другої світової війни був летуном в совєтській авіяції. П. Качуренко має 40 років і походить з Умані, але освіту здобував десь на Сибіру. Він теж говорить чистою українською літературною мовою.

Хоч делеґація УССР мала своє окреме місце на Міжнародній Конференції, практично вона була невід'ємною частиною делеґації СССР, яку очолював проф. В. Чікадзе, член Академії Наук СССР. Делеґація УССР послідовно піддержувала всі виступи, пропозиції та резолюції, висувані делеґацією СССР і мешкала в тому самому готелі, що й делеґація СССР, в „Ню Надері Готелі" в Тегерані. Делеґати УССР говорили між собою російською мовою.

Делеґація Вільних Українців складалася з таких представників українських церковних та громадських організацій: архиєпископ Мстислав Скрипник (ЗСА); о. д-р Василь Кушнір (Канада), голова; д-р Володимир Душник (ЗСА), заступник голови; д-р Ярослав Мусянович (Франція), заступник голови; ред. Михайло Сосновський (Канада), секретар; д-р Богдан Галайчук (Арґентина), член; д-р Денис Квітковський (ЗСА), член.

Створення Делеґації Вільних Українців було потрібним для певної координації та для видання спільного комунікату, який мав ствердити офіційно наше принципіяльне становище на Конференції в Тегерані. Тому, що між нашими делеґатами був о. д-р Василь Кушнір, президент СКВУ, було цілком логічним, що його ми вибрали головою делеґації.

Поза тим члени нашої делеґації діяли незалежно і на свою власну відповідальність, контактуючись з різними делеґаціями, уряджуючи зустрічі та роздаючи матеріяли й документи.

Діяльність представника УККА

В цьому короткому звідомленні про мою участь в Міжнародній Конференції в Тегерані немає змоги, як і не є моєю ціллю писати про діяльність усіх членів делеґації. Деякі з них уже написали свої звідомлення. Наше загальне звідомлення було подане в спільному „Комунікаті", підписаному всіма членами делеґації.

Тому в дальшому я задержуся на діяльності представника УККА та на підсумках участи Делеґації Вільних Українців на Конференції в Тегерані.

1. Меморандум і документарний памфлет УККА. Одним з найбільших та найважливіших аспектів діяльности представника УККА в Тегерані було масове поширення Меморандуму УККА — Порушення та знищення людських прав на Україні, і брошури УККА — Комуністична Росія топче людські права на Україні. Їх передано й переслано всім делеґатам урядів, що брали участь в конференції, всім представникам не-державних організацій та представникам міжнародної та іранської преси, радіо і телевізійним кореспондентам. Оригінальна копія Меморандуму УККА була особисто вручена княжні Ашроф Паглеві, голові конференції, а друга копія була передана американському амбасадорові в Тегерані Армінові Г. Меєрові. Як Меморандум УККА, так і брошура про переслідування українських культурних діячів на Україні викликали прихильні коментарі серед численних д е л е ґ а т ів тому, що вони були короткі, ясні у представленні справи та технічно й фахово добре оформлені. Проф. Гюґо Фернандез Артуціо, представник Уруґваю, заявив, що він випустить обидва документи УККА еспанською мовою в Монтевідео. Подібні прихильні завваження зробили делеґати Західньої Німеччини, Арґентини, Південного В'єтнаму, національного Китаю, Бразилії, Венесуелі та ін. Делеґати деяких сателітних держав домагалися додаткових примірників документів УККА, хоч усі вони, як і делеґації СССР, Української ССР та Білоруської ССР, одержали повністю матеріяли УККА.

Представник УККА розіслав також меморандум жіночих організацій з Середньої та Східньої Европи, серед яких підписана Світова Федерація Українських Жіночих Організацій (СФУЖО).

2. Зв'язки з делеґаціями. Представник УККА нав'язав близький контакт з американською делеґацією та американською амбасадою, головно з її пресовою секцією (ЮсАйЕй), які дали дуже цінні зв'язки з місцевою та міжнародною пресою. Одначе, американські представники заявили, що вони не можуть критикувати СССР одверто з огляду на міжнародну ситуацію, з огляду на війну у В'єтнамі та переговори між ЗСА і Північним В'єтнамом у Парижі. Дейвід Ф. Сквайр, член американської делеґації сказав мені, що один з американських представників зробить на конференції загальний натяк відносно поневолених націй, що й сталося.

Приязні зв'язки існували також з делеґаціями Канади, Австралії, Південного В'єтнаму, Південної Кореї, Західньої Німеччини та держав Латинської Америки. Делеґати Ізраїлю були дуже обережні, хоч представники міжнародних жидівських організацій одверто виявляли співчуття до поневоленого українського народу, головно, коли бачили, що в документах УККА бороняться також жидів, які терплять переслідування в СССР.

Із зрозумілих причин не буду описувати в подробицях наші розмови, як теж настрої делеґатів сателітних держав і делеґатів, що представляли СССР, Українську ССР та Білоруську ССР. Вистачить ствердити, що їх відношення назагал різнилося в окремих випадках, було дуже приязне або наскрізь вороже.

Делеґація УССР старалася назовні бути дружньою, але не раз її члени запитували нас, пощо ми приїхали до Тегерану. Нам сказано неофіційно, що вони протестували проти нашої діяльности. Цілком певно, вони були заскочені нашою появою і навіть обурені нашою діяльністю. У припадкових розмовах, звичайно між сесіями Конференції, ми говорили з ними і розмова з-правила йшла про положення в Україні. Всі три делеґати УССР послідовно обороняли совєтську політику на Україні, заперечували насильно ведену русифікацію, а на запит про арешти та засуди українських діячів культури стереотипно відповідали: „Це — злочинці. Вони порушили державні закони, і за це мусять відповідати".

Але, коли я згадав проф. Недбайлові, що „Ню Йорк Таймс" з 5-го травня ц. р. надрукував пропущену московським цензором статтю про нові протести українських культурних діячів проти ув'язнення В. та інших, він замовчав.

(Закінчення буде)

СОЮЗОВЦІ! ВСІ БЕЗ ВИНЯТКУ ЗУСТРІЧАЙМОСЯ З ЧЛЕНАМИ ЕКЗЕКУТИВИ УНСоюзу НА ОКРУЖНИХ ЗБОРАХ. НЕХАЙ НА НИХ НЕ ЗАБРАКНЕ НІКОГО З ВАС!

Ольга Приходько

ПРАДІД ІЛІЯ

Частина четверта

НАТАЛЯ

(47)

Взагалі в савинецькому роді все переважало жіноцтво, тому хлопців значно більше цінили, і вони завжди користались всякими привілеями.

Отже, тим маленьким хлоп'ятком не могли натішитись. Бабуся Наталя голубила його і запевняла, що ця дитинка багато ліпша, як були її власні діти, що вона така розумна, делікатна і все відчуває без слів. Дідусь цілі години проводив з дитинкою в саду, де він подовгу молився, і дитинча, ніби розуміючи, що не можна дідусеві перешкоджати, тихенько сиділо у нього на руках і тільки час від часу гладило ручкою бороду свого доброго дідуся.

„Пра", як називало хлоп'я бабусю, пишалася правнучком, хвалила його дуже, що такий тихий, що ніколи не плаче і не марудить, а найбільше її дивувало, що і батько і мати мають чорні очі, а дитинча взяло ясно сині оченята, які нагадували їй блаженної пам'яті о. Василя.

У святочні дні прабабуся вдягала сукню з шлейфом, який за старою модою тягнувся ззаду по підлозі, а мале внучатко, що недавно почало бігати, не могло стриматись від спокуси наступити на той шлейф і проїхатись кілька кроків по гладкій, навоскованій підлозі. Цього „Пра" вже не любила, але коли одного разу хотіли були дитинку за це покарати ,то перший обурився дідусь і наказав дочці, щоб того не робила, що то гріх таке малятко карати. Правда, і сам дідусь тих дамських шлейфів терпіти не міг і ніяк не міг зрозуміти, нащо жінкам треба тягати за собою ті „хвости".

Гарно жили тоді в родині о. Константина. Великий сад, повний квітів, багато веселої молоді в домі, достаток у всьому ... Гарне життя приваблювало гостей, яких звичайно радо вітали.

Приблизно в тій добі був заснований у Кам'янці український університет, до якого Галя була приділена аспіранткою. Вона вже готувалася до викладів, коли покликали її до закордонної місії. З тією місією і виїхала вона за кордон. Побувала в чеській Празі, у Відні, в Швайцарії, довший час у Парижі, в Брюсселі, в Лондоні, в Берліні ...

Вдома дуже тішилися Галиними успіхами, а особливо був вдоволений батько. Він усе дивився на мапу — куди це тільки його донечка не їздить! Але старенька бабуся, слухаючи про всі ті подорожі, не раз казала:

— Ну, ну, високо наша пташка літає, та побачимо, де буде сідати.

Приповідка говорить: „Хто високо літає, той низько сідає". На жаль, і на цей раз життьова мудрість залишилась на стороні бабусі.

Коли настала зміна уряду, місія була розв'язана, і Галя опинилася в малому місті, в глибокій провінції, серед дрібного міщанського оточення, до якого не могла пристосуватись. Те середовище її не розуміло і не вміло оцінити. Там чекало її убоге існування. Але найбільше гнітила її душевна депресія, тяжке розчарування та втрата віри в близьких людей. Це все зломило передчасно визначну особистість, і згасило яскравий, світлий дух ...

Поховали Галю в Галичині серед смерекових лісів, аромат яких вона так любила. Нехай же буде їй пером Галицька земля і нехай її прекрасна душа злітає все вище й вище до тих безмежних обріїв, куди вабили чарівні мрії її юних днів ...

***

Коли це сталося, батько і стара бабуся вже не жили. Спокійні, щасливі дні, які випали на старість о. Константинові, не довго тривали. Відомо, що не для щастя приходять люди на світ!

Цей спокій, цю родинну ідилію порушила перша світова війна. Кордон був близько, положення на фронтах часто мінялося, і в зв'язку з цим вся країна жила в постійній тривозі. Почалася дорожнеча, військові постої, евакуації, переїзди та багато всяких інших турбот, тривог та неприємностей.

Під час евакуації частина родини виїхала з урядами, державний банк вивезли, і о. Константин не міг вибрати свої гроші, відложені на „чорний день" та на старість. Але він так вірив у певність державного банку, що не поспішав їхати за своїми грішми, а тільки написав, щоб йому його вклад переказали назад до Кам'янця. На це дістав відповідь, що кам'янецька філія банку в дорозі була пограбована і що поки не буде встановлено по книгах, хто і які має вклади, не можуть йому нічого виплатити. Поки те встановили, в Москві вибухла революція, і всі виплати стримано.

Так у чесного і порядного чоловіка пропала невелика, правда, сума готівки, необхідна людині на старість. Тож о. Константин діставав лише незначну винагороду за службу в церкві і з тим якось доживав віку. На щастя, ще була власна хата, свій сад та маленьке господарство.

Але чим далі, тим умови ставали гіршими, все тяжчими, скрутнішим ставало життя — бракувало продуктів, опалу, і дорожнеча росла з кожним днем.

В тій добі прабабуся тихо скінчила свої дні на 87-му році життя.

Як спокійно, як легко, як величаво вона відходила з цього світу! Не хотіла нікого турбувати, не хотіла прийняти лікаря.

— Нащо? — казала. — Вже досить, уже пора.

Без болю, без страху, так просто і тихо заснула ...

І перед смертю вона нагадувала стомленого далекою дорогою мандрівника, який з полегкістю здіймає з себе тяжку ношу і, спокійно зідхнувши, лягає відпочити ...

Руїна

Тим часом війна кінчалася хаосом — військо почало тікати з фронту.

Голодні банди блукали по краю. Отець Константин дуже жалував тих нещасних людей, що опинилися без даху, без хліба і не могли дістатися до дому, бо транспорт був у крайньому безладі.

Завжди, коли хтось стукав до хати, о. Константин відчиняв, пускав на ніч, ділився юшкою або куском хліба, і ніколи ніхто з тих бідолах не пограбував і не с к р и вдив у домі нікого. Правда, було чимало шкоди, наприклад, одного разу взимі, коли набилося до вітальні повно людей, так що ледве зачинили двері, то потім цілий куток дому осів і треба було підпирати стіну, щоб не завалилась. Також той бруд, що його приносили з собою нічліжани, тяжко було чистити. Але о. Константин вважав своїм обов'язком допомагати в міру своїх сил усім, хто того потребував.

З кожним днем становище гіршало. Почався голод. Транспорти з постачанням часом зовсім не приходили, бо по дорозі їх розбивали та грабували озвірілі з голоду дезертири. В цій руїні вслід за голодом і брудом ішов тиф. Розпочалася така страшна епідемія, що збідовані, голодні вояки мерли як мухи.

Земська рада в Кам'янці видала відозву до жіноцтва із закликом прийти на поміч хворим, які лежать по шпиталях та в потягах без догляду.

(Далі буде)

ТОВАРИСТВО ЗА ПАТРІЯРХАЛЬНИЙ УСТРІЙ УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ

ОРГАНІЗУЄ

ЗБІРНУ ПОЇЗДКУ МИРЯН ДО ТОРОНТА

в днях 15-го і 16-го червня 1968 року

ПРИВІТАТИ

БЛАЖЕННІШОГО ВЕРХОВНОГО АРХИЄПИСКОПА КАРДИНАЛА

ЙОСИФА СЛІПОГО

ПОЇЗДКУ організується приватними автами та автобусами.

Кошти переїзду **АВТОБУСОМ** з Ню Йорку до Торонта та з поворотом: 16.00 долярів від особи.

ВІДЇЗД автобусів з Ню Йорку: субота, 15-го червня, год. 8-ма рано з-під Українського Народного Дому, 142 — 2-га евеню.

ПОВОРОТ з Торонта — год. 4-та по пол., неділя, 16-го червня — та приїзд до Ню Йорку (Український Народний Дім) в ночі (з неділі на понеділок).

Зголощення на поїздку з вплатою коштів, приймають:

АРКА — 48 Іст 7-ма вул. (GR 3-3550)) та

„ВЕСЕЛКА" — 144 2-га евеню (тел. 674-9576)

Для тих, що їдуть автобусами та не мають забезпеченого нічлігу, будуть зарезервовані готелі за окремою оплатою.

Для переїзду границі, ВСІ мусять мати при собі громадянські папери або пашпорт або зелену картку ідентичности.

УПРАВА ТОВАРИСТВА

КУРЕНІ ПЛАСТУНОК „ПЕРШІ СТЕЖІ"

улаштовують ТАБІР

СТЕЖКИ КУЛЬТУРИ ч. 3

(17 – 31 серпня 1968 р., околиця Албані, Н.Й.)

- Табір призначений **ТІЛЬКИ** для пластунок (16-28 р.) **ЗАЦІКАВЛЕНИХ** в різних ділянках **УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ** (література, мистецтво, музика, драма, журналістика).
- Прелегентами будуть відомі діячі української культури.
- До програми входитимуть поїздки на концерти, до театру, музеїв околиці Тенглвуд, і Беркшайрс.
- Кандидатки повинні зазнайомитись із підставовою лектурою (список можна одержати при зголошенні).

Оплата 70 дол. Зголошуватись тільки тепер на адресу —

Перші Стежі, 116 Ellery Avenue, Irvington, N.J. USA

УВАГА! ПАССЕЙК, Н. Дж. УВАГА!

Хор „Боян" у Пассейку, Н. Дж.

— влаштовує —

в суботу, 8-го червня 1968 р. о год. 8-ій веч.

ВЕЛИКУ ВЕСНЯНУ ЗАБАВУ

в УКРАЇНСЬКІЙ ЦЕНТРАЛІ, 240 Hope Avenue, PASSAIC, N.J.

ОРКЕСТРА „МРІЯ" БУФЕТ У ЗАРЯДІ ВП. ПАНЬ

ЗА ДОБРУ ЗАБАВУ РУЧАЄ

КОМІТЕТ

Підсилюють шпигуноманію

Київ. — Газети „Радянська Україна", „Молодь України", „Робітнича газета", російськомовна „Правда Украини" та ін. взялись останнім часом створювати шпигуноманську психозу, з очевидною метою залякувати населення „далекозіркістю" КГБ. Можливо, що постійне публікування матеріялів про „діяльність закордонних диверсантів" пов'язує Москва також із справою підпису листа-протесту в Києві проти незаконно засуджених діячів української культури в Мордовії, у тюрмах Львова, Києва та ін. і вимогою КГБ, щоб підписані діячі науки і культури зреклись своїх підписів. „Радянська Україна" — московський партійний офіціоз зросійщеною українською мовою — принесла з 25 травня 1968 р. велику статтю „Війна у темряві", в якій наводить багато прикладів нелеґального перекидання літератури і навіть зброї з-за кордону до СССР та обов'язкове „зловлення диверсантів". Газета пише: „Поруч з боротьбою відкритою, гласною — на сторінках газет, в ефірі, розвідувальні органи капіталістичних держав ведуть проти нас і так звану „війну в темряві", війну без лінії фронту, ні перед чим не зупиняючись і нічим не гребуючи." Газета подає такі, наприклад, статистичні дані з 1964 і 1967 років, з Всеукраїнського Правління КГБ УССР: „В 1964 році на кордонах України запобігнуто 136 ідеологічним диверсіям і затримано при цьому 146 примірників антирадянських видань, надрукованих у капіталістичних країнах. Торік таких спроб було зроблено в багато разів більше. Вилучено тисячі примірників видань, кожна сторінка яких — замаскована або одверта спроба отруїти, насамперед малосвідомі й малостійкі елементи, ідеологією звірячого націоналізму, ревізіонізму, сектанства. Трапляється, що диверсія збройна зрощується з ідеологічною, і вони йдуть поруч, як супутники". У статтях в „Радянській Україні", в „Молоді України" й ін. суґерується населенню, що шпигуни й диверсанти приїздять на українську територію як туристи. В одному з потягів з-за кордону советські провідники потяга помітили „свіжий камуфляж трьох шурупів планки, що кріпить обшивку купе. Такий факт вони, звичайно, не замовчують, повідомляють про нього наших прикордонників. І така пильність виявляється не зайвою: під обшивкою пасажир встиг обладнати тайник. В ньому антирадянська література російською та українською мовами і деякі засоби для таємного її розмноження".

„Радянська Україна" з 25 травня навела приклади з діяльности „диверсантів" на літаках, підтверджуючи справу раптового арешту в Києві одного студента: в літаку, що летів з Києва за кордон, двоє західніх туристів мали „футляр": „Футляр розібрали й наштовхнулися на антирадянську фальшивку та докладний план-інструкцію, як найкраще використати цю фальшивку для ідеологічної диверсії проти України. В іншій стінці лежала фотокопія винаходу радянського вченого, викрадена в лабораторії навчального закладу, і порада запатентувати цей винахід за рубежем раніше, ніж це зробить сам автор. Від таких знахідок запахло смаженим. Тому заокеанські пасажири не стали приховувати, що сумку доручив їм для дальшої передачі знайомий, який навчається в Києві". Стаття закінчується запевненням, що „шпигуни і контрабандисти" будуть зловлені, тим більше, що „тепер боротьба між двома таборами, двома світами — соціялістичним і імперіялістичним — набрала особливої гостроти в галузі ідеології. Саме тут пролягла лінія вогню, саме тут відбуваються найжорстокіші клясові сутички." — твердить наляканий розвитком подій окупант. (Р).

ВІДПУСТ

в ГЛЕНКОВІ, Л. Ай., Н. Й.

при МОНАСТИРІ СВ. ЙОСАФАТА

— відбудеться —

в неділю, 9-го червня 1968 р.

ПОРЯДОК СВЯТИХ ЛІТУРГІЙ:

Год. 7, 8, 9 і 10 — Читані Літургії

Год. 11:30 — **Архиєрейська Св. Літургія**, яку відправить

Кир ЙОСИФ ШМОНДЮК

Стемфордський єпископ

Год. 4-та по пол. — **Молебень.**

Запрошується всіх Вірних до численної участи.

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ КЛЮБ, НЮ ЙОРК

НЕ ЗАБУДЬТЕ ВЗЯТИ НА ВАКАЦІЇ ХОЧ

КОНЦЕРТ

СТАРОКЛЯСИЧНОЇ МУЗИКИ

у виконанні

СКРИПКОВИХ АНСАМБЛІВ МУЗИЧНОЇ ШКОЛИ

проф. В. Цісика

Пояснення до програми мгр. **МАРУСЯ ЦІСИК**

КНЯЖИЙ ДАР

Український Музей-Архів, Інк. у Клівленді одержав дуже цінний дарунок від **Дирекції Українського Народнього Дому в Клівленді**, при Зах. 14 вулиці. Це є два погруддя: Т. Шевченка і І. Франка, долота славного скульптора О. Архипенка.

Рішенням Загальних Зборів Українського Народнього Дому, член Дирекції і керівник УНДому пан Михайло Левицький, передав цей дарунок, дня 22-го травня 1968 р. Українському Музеєві в Клівленді.

За цей княжий дар — Управа Музею складає щиру і сердечну подяку Дирекції Українського Народнього Дому, за так велике зрозуміння для української культури.

За Управу Музею-Архіву:

Леонід Бачинський — голова

д-р О. Фединський, С. Кікта і М. Крипяк

члени

УСПІХИ НАШОЇ МОЛОДІ

Картерет, Н. Дж.. — Лідія Глущик, дочка Осипа і померлої кілька років тому Софії, дів. прізвище Дитиняк, народилась в Німеччині 1946 р. До Америки приїхала з батьками в 1949 році. Родичі уродженці в Америці, але виховані в Україні і проживали там понад 20 років.

Зараз по приїзді до Америки вписали Лідію в члени УНСоюзу, відтак до школи українознавства і Спілки Української Молоді в Америці.

Народню школу і середню (гай скул) закінчила Лідія з дуже добрим успіхом в Картереті, Н. Дж. Кілька тижнів тому зложила кінцеві іспити і одержала диплом з економії і ступінь бакавлара в коледжі Мерісон в Гаррісонбурґ у Вірджінії. Тяжко переживала 17-літня Лідія смерть матері, але в науці не подалась. Тепер вона здає собі справу з того, що найкращий пам'ятник для матері буде тоді, коли вона здобуде найвищий ступінь науковий.

Лідія Глущик

Надія і мрії сповняться тоді, коли Лідія осягне диплом від Катедри Українознавства при Гарвардському університеті.

Гратулюємо тобі, Лідіє, нехай Всевишній Господь помагає тобі в дальшій науці і праці.

Член Союзової Громади

У віці 87-ох років померла Гелен Келлер — символ людського духу

Вестпорт, Конн. — 1-го червня померла Гелен Келлер, проживши 87 років та виявивши велику силу людського духу та хоробрости, хоч від 18-го місяця свого життя „недуга зачинила її очі й вуха та кинула її в несвідомість новонародженого немовляти", як сама про це пізніше згадувала. Вона прожила довге життя як сліпа, німа й глуха, але вона перемогла силою свого духу при допомозі вчительки свою сліпоту, глухоту й німоту та навчилася „читати" „бачити" й „чути" і „говорити". Вона закінчила Редкліфф, стала письменницею, вела похід в обороні покривджених та зреволюціонізувала допомогу для сліпих і німих та глухих. Цього всього досягла вона завдяки своїй вчительці Енні Солліван Мейсі. Після її смерти (1936) при ній завжди була Поллі Томсон, а від 1960-го року Вініфред Корболлі. Панна Келлі стала леґендою для всього світу. Вона їздила верхи, навчилася старогрецької мови. Вона стала соціялісткою і вітала большевицьку революцію в Росії в 1917 р. Та від 1921-го року всю свою енерґію звернула на це, щоб за допомогою Американської Фундації в справах сліпих опікуватися тими, які втратили зір. За цю працю її вшанували університети Гарвардський, Берлінський, в Глеcґові та в Ню Делькі. Її приймали в Білому Домі всі президенти ЗСА, почавши від Гровера Клівленда до Джана Кеннеді.

ТОВАРИСТВО ЗА ПАТРІЯРХАЛЬНИЙ УСТРІЙ УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ

КРАЙОВА УПРАВА

ПОВІДОМЛЯЄ СВОЇ ВІДДІЛИ, МУЖІВ ДОВІР'Я І ВСІХ ТИХ, ЯКІ ОРГАНІЗУЮТЬ ПОЇЗДКИ ДО ТОРОНТА З НАГОДИ ПРИЇЗДУ

Блаженнішого Верховного Архиєпископа Кардинала

КИР ЙОСИФА СЛІПОГО

що в суботу, 15-го ц. м. в год. 4-ій по пол. в церкві Св. Покрови

ЙОГО БЛАЖЕНСТВО СЛУЖИТИМЕ

МОЛЕБЕНЬ

В НАМІРЕННІ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ

Після Молебеня сподівана збірна авдієнція нашої Молоді в Блаженнішого. Наша молодь зі ЗСА повинна приймати участь у цьому Молебені й авдієнції.

В неділю, 16-го ц. м. в год. 11-ій рано Його Блаженство служитиме з українськими Владиками Святу Літургію на площі Ґрендстенд (Exhibition) і тамже в год. 4-ій по обіді відбудеться величавий концерт у пошану його Блаженства.

Миряни зі ЗСА візьмуть участь обов'язково в обидвох частинах цих святкувань!

У справі приміщень-нічлігів у готелях Торонта слід звертатися на адресу: **Мр. М. Когут — Bloor Travel Agency, 1190 Bloor Street, West, Toronto, Ont., Canada. Tel.: Code (416) 535-2135 або 535-2136.**

Квитки на бенкет в пошану Його Блаженства, що відбудеться в понеділок 17-го ц. м. звертатися на адресу: **Мр. О. Тарнавський — 2199 Bloor Street, West Toronto, Ont., Canada. Телефон: Code (416) 531-7474 або 769-9998, долучуючи чек на суму 25 долярів.**

Ми просимо всі українські централі Товариства й Організації в ЗСА заохотити своє членство масово взяти участь у привітанні Його Блаженства в Торонті в днях 15-16 червня ц. р. Зокрема побажаний заклик наших жіночих Централь.

Василь **КАЧМАР**, голова — Д-р Олександер **НИЧКА**, секретар

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТИТУТ

Відділ в **КЛІВЛЕНДІ**, Огайо

— влаштовує —

в суботу, 8-го червня 1968 р.

в PARMA SENIOR HIGH SCHOOL

заля "Little Theater", 6285 W. 54th Street

РІЧНИЙ КОНЦЕРТ УЧНІВ

Нижчі роки год. 5-та по пол.

Середні та вищі роки год. 7-ма веч.

Виступають учні кляс:

Я. БАРНИЧ, І. ВИННИЦЬКОЇ, М. ГРУШКЕВИЧ, Д. МИКИТИ та М. ШИЯНА

Комітет Стрийщини

повідомляє Земляків зі Стрия, Болехова, Долини, Миколаєва над Дністром, Сколя і Жидачева та їх повітів,

що

ДРУГИЙ З'ЇЗД СТРИЙЩИНИ

— відбудеться —

у суботу і неділю, 22 і 23 червня 1968 р.

на „Союзівці", Кергонксон, Н. Й.

Початок в суботу, о год. 2-ій по пол.

В програму З'їзду ввійдуть: відмічення 50-річчя відновлення української держави на території Стрийщини; завершення Збірника-монографії Стрийщини; пошанування сеніорів громадського життя Стрийщини та затіснення дружніх зв'язків поміж земляками з чудового краю, що розкинувся обабіч „Стрия квітучих берегів".

Закликаємо всіх, кому дорогі спомини минулого й хто бажає їх утривалити на сторінках історичної книги про Стрийщину та оживити в особистих зв'язках із земляками, взяти обов'язково участь у З'їзді.

Зголошення із завдатком слід післати негайно прямо на „Союзівку" на адресу:

Ukrainian National Association Estate

Foordmore Road, Kerhonkson, New York 12446

КОМІТЕТ СТРИЙЩИНИ

Замість квітів на могилу

бл. п. о. Крилошанина

ДМИТРА МИГОЦЬКОГО

складаємо 25.00 долярів на будову церкви Св. Софії в Римі.

Опечаленій Родині Покійного пересилаємо щирі співчуття.

Д-р Роман і Марія **КУЗІВ**

Замість квітів на свіжу могилу

бл. п. Крилошанина

о. ДМИТРА МИГОЦЬКОГО

на Катедру Св. Софії у Римі

зложили 25.00 долярів

Д-р Володимир і Меланія **КОКОРУДЗ**

Овіго, Н. Й.

Замість квітів на свіжу могилу

Дорогої Братової і Стриянки та був. Управительки школи в Радошицях

бл. п. **НАТАЛІЇ ПАЧОВСЬКОЇ**

складають на Українських Інвалідів

Микола і Юлія ПАЧОВСЬКІ	10.00 дол.
Д-р Александер і Дзвінка ВОРОНЯКИ	15.00 дол.
Борис ПАЧОВСЬКИЙ	10.00 дол.
Остап і Ірена ЗИНЮК з дітьми	15.00 дол.

ОСЕРЕДОК СПІЛКИ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ АМЕРИКИ ім. ген.-хор. ТАРАСА ЧУПРИНКИ в НЮ ЙОРКУ

— влаштовує —

в неділю, 9-го червня 1968 р.

в Українському Селі

БАВНД БРУК, Н. Дж.

ФЕСТИН-ПІКНІК

Грає оркестра „ДНІПРО" О. СТРОЦЬКОГО

В ПРОГРАМІ:

- **ТАНЦЮВАЛЬНИЙ ГУРТОК ЮНАЦТВА СУМА,**
- **КОПАНИЙ М'ЯЧ,**
- **ВІДБИВАНКОВИЙ ТУРНІР ЮНАЦТВА і ДРУЖИННИКІВ СУМА та**
- **ІНШІ РОЗВАГОВІ НЕСПОДІВАНКИ.**

ДОЇЗД З НЮ ЙОРКУ АВТОБУСАМИ: Домівка О. СУМА при 315 Схід 10-та вул., від год. 9-10-ої перед полуднем, від церкви св. Юрія в год. 12-ій вполудне. На автобуси просимо реєструватися в Домівці Осередку СУМА у вечірніх годинах.

ДО УЧАСТИ У ФЕСТИНІ-ПІКНІКУ, ЗАПРОШУЄМО ВСЕ ГРОМАДЯНСТВО М. НЮ ЙОРКУ І ОКОЛИЦІ.

НЕ ЗАБУДЬТЕ ВЗЯТИ НА ВАКАЦІЇ ХОЧ ОДНУ КНИЖКУ

Ярослава Острук

„Провалля" — повість, ціна $2.50

„ОЛЯ" — повість, ціна $2.50

„Родина Гольдів", повість, ціна $2.00, тверда — $3.00

„Хуртовина гряде", повість, тверда об. $4.00.

Авторка готує до друку роман з XIX ст.

„Те, що роз'єднує" — і прохає про замовлення.

Y. Ostruk, 1120 Chelten Ave., Philadelphia, Pa. 19126

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ

нашого Найдорожчого **МУЖА і БАТЬКА**

бл. п.

ТАРАСА ЛОПАТИНСЬКОГО

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

в суботу, 8-го червня 1968 р.

о год. 7:30 ранку

в українській католицькій церкві

СВ. ЮРА в НЮ ЙОРКУ

Про молитви за душу Покійного просять

ЕМІЛІЯ — дружина і

Д-р ОСТАП і ВІРА ТЕРШАКІВЦІ — донька і зять

Неділя, 9-го червня 1968 року

Початок: о год. 4-ій після полудня

Заля Бенджамін Френклін Гайскул

Передпродаж квитків: Оріон, Ельдорадо і Лукасевич.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ! ФІЛЯДЕЛЬФІЯ!

ПОПЕЛЮШКА

Балет у виконанні Балетної Студії

Роми Прийми-Богачевської

З музикою

Ігоря Соневицького

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕНЬ У ВАШИНГТОНІ

(Закінчення зі стор. 1-ої)

новуємо сьогодні 50-річчя відновлення нашої Державности.

Стоїмо перед пам'ятником Тараса Шевченка — борця за волю і праведний закон Вашингтона, як ідеал і для України. Стоїмо перед цим пам'ятником у столиці Америки, а за нами стоїть тисячоліття нашої історії: Київської Русі-України, Галицько-Володимирського Королівства, славетної Козацької Держави й Української Народної Республіки — тисячоліття, повне боротьби за життя, волю й соборність України.

І стоячи тут сьогодні — у душах наших обнялись радість із смутком. Бо завдяки нерозумінню Заходу та й нашої Америки всіх справ Східньої Европи — Москві вдалося наш вільний край закріпостити, як колонію, без всіх людських і національних прав...

Проте, дорогі сестри й браття, ми стрічаємо це світле півсторіччя в глибокій непохитній вірі в остаточну перемогу. Бо світ іде до волі, а імперії гинуть!

В побожній пошані, Високопреподобні отці й достойна Громадо, згадаймо у цій хвилі всіх, що в боях полягли за волю України, в сердечній тривозі помолимся за всіх, що караються по совєтських тюрмах і засланнях, а поневоленій Матері нашій Україні і її завзятим борцям пошлімо палкий привіт. Разом із Україною спільно здійснюймо заповіт Тараса Шевченка: Борітеся — Поборете! Борімся — й поборемо!"

Здається, затихає на мить залита теплим весняним сонцем столиця, коли урочисто кладуть вінок із синьо-жовтих квітів біля підніжжя пам'ятника Кобзареві — нашому найбільшому амбасадорові у світі. Молитвою до опікунки України Пречистої Діви Марії закінчує маніфестацію о. Юрій Гулей з місцевої української православної церкви.

2-га год. 30 хв. Голова Відділу УККА в Балтиморі інж. Вол. Масевський, який багато зробив для організування маніфестації, повідомлень американської преси й радіо тощо, оголошує, що відбудуться три демонстрації: біля амбасади СССР, біля щоденника „Вашингтон Пост" та поблизу Білого Дому.

„Яка шкода, що на такій важливій маніфестації нас так сьогодні мало!" — вголос шкодує кол. старшина Армії УНР радник В. Палідвор з Ню Йорку. Не дивлячись на свої понад 70 років, бере транспаренти, показує приклад молодшим. Була в тому глибоко-символічна картина, коли сині одяки армій УГА й УНР та інформацій ішли в демонстрації до амбасади останньої на землі колоніяльної імперії в товаристві нашої молоді, студентів з їх активним провідником і провідником мгр. Ю. Кульчицьким, дівчатами-бандуристками в прегарній народній ноші „танцюристами-сумівцями... У невеликій, з яких 200 осіб, колоні йшли дійсно всі: від наших найвищих політичних провідників та американських друзів до кількох дітей, з яких найменше несла одна українська родина в колисочці за спиною.

Капеля Бандуристок Осередку СУМА з Дітройту біля пам'ятника Тарасові Шевченкові у Вашингтоні 1-го червня.

тільки у вільній Америці", „Свобода — неподільна" та понад 100 інших. На демонстрації поблизу Білого Дому виявились промахи: були українські і козацькі прапори ,але не було зоряного американського. Екзекутивний віце-президент УККА Йосип Лисогір та інші представники Екзекутиви, як і наша талановита молодь давали пояснення журналістам, і всім зацікавленим. Український Демонстрацію, спокійну, урочисту, з національно-революційними піснями, спостерігали багато працівників Білого Дому з канцелярій, розміщених у велетенському будинку поблизу самого Білого Дому. Біля 4 г. дня демонстрація була закінчена.

Три маніфестації

Біля амбасади СССР, несучи транспаренти, демонструють ті, які знають, що свобода — неподільна. Представник СССР з агенства ТАСС, появившись коротко поблизу пам'ятника Т. Шевченкові, „виринув" і тут і, переконавшись, що демонстрантів небагато — зник: мав „добрий" матеріял для звіту в Москву... Але він передав помилковий звіт: десятки тисяч українців були того 1 червня не у Вашингтоні, але й не вдома, а на інших, чи подібних святкуваннях. Не тільки прохожі, а й проїжджі, затримуючи металевий автопотік, читають транспаренти, фотографують: „1918-1968, Золотий Ювілей Української Державности", „Москва потопила в крові Право Людини", „В році Прав Людини — незалежність усім народам СССР", „Без самостійної Української Держави не буде миру в Европі". „Поневолені нації підтримують Америку — Америко, підтримуй поневолених" та багато інших. Д-р Вол. Душник дав інтерв'ю для телевізії. Того ж вечора у Вашингтоні сотні тисяч людей бачили й довідались, чому і в ім'я чого відбулась маніфестація, була важлива згадка про засудженого В. Чорновола та його друзів, про домагання України свого права на незалежність і державність.

В той час мальовнича група козаків і декілька українців маніфестували перед будинком редакції щоденника „Вашингтон Пост", який часто змішує неросійські народи з російськими, нехтує справедливими домаганнями поневолених націй, замовчує проблеми неросійських народів. Потім та група присідналась до українських маніфестантів поблизу Білого Дому, куди прибула колона в яких 120 осіб. Там сотні туристів і сотні чи й тисячі людей з авт бачили українських маніфестантів, багато американців привітно махали руками, фотографували учасників і транспаренти, між якими були й такі: „Підтртимуймо американських вояків у В'єтнамі", „Права Людини у В'єтнамі чи в Україні — неподільні", „Комунізм — це облуда", „Москва — геть з України!" „Свободу засудженим українським письменникам", „Відзначаємо 50-ліття Української Державности — але

Ювілейний бенкет

Ще перед 6-ю вечора у вестибюлі модерного готелю-велетня „Вашингтон Гілтон" можна було зустріти українок у народній ноші, юнаків і юначок-гуцулів, на яких, як то кажуть, дивляли очі американські й закордонні гості. Між нашими українцями було видко п. І. Малиновського, котрий дбав про реалізацію квитків вступу на бенкет (16 дол. 50 ц. — досить дорого, коли взяти до уваги останні ювілейні святкування, а особливо пожертви громади на ФКУ, на будови нових церков та ін.) Приїжджим охоче доряджував інж. Т. Царик — давній вашингтонець. Голова Ділового Комітету підготови маніфестацій 1-го червня у Вашингтоні В. Претка також тут, докладає зусиль, щоб все було у свій час і на місці.

(закінчення буде)

РОБЛЯТЬ ЗАХОДИ ПРИДБАТИ ВЛАСНИЙ ДІМ ОДУМ-у

Філядельфія. — Велика і активна філія ОДУМ-у у цьому місті розпочала заходи, щоб придбати дім для поширення виховної праці з дітьми та молоддю. Філія ОДУМ-у має різні мистецькі одиниці, як Капелю Бандуристів, танцювальну групу „Волошки" і свій хор. Танцюристи й бандуристи виступали з українською програмою на Міжнародному концерті в Пенсильванському університеті, брали участь у недавній Шевченківській академії. Члени Філії вже оглянули декілька відповідних будинків для придбання власного Дому ОДУМ-у.

РІЧНА ВИСТАВКА МИСТЕЦЬКОЇ ШКОЛИ ПРОФ. Л. КУЗЬМИ

Ню Йорк. — Минулої неділі відкрилась чергова Річна Виставка студентів та учнів Мистецької Школи мистця Любомира Кузьми, в якій лекції з історії малярства окремо читає мистецтвознавець Антін Малюца. В приміщенні Студії в УНДомі на 2-й авеню, кімната ч. 32, виставлено 83 олії, пастелі, акварелі і темпери студентів Студії з Ню Йорку та з Ньюарку. Бажаючі зможуть оглянути цікаву виставку наступної неділі від 9-го червня від 3 г. по полудні до 8 г. вечора включно, і тоді виставка буде закрита.

БОЛГАРСЬКИЙ КОНСУЛЯТ В ОДЕСІ

„Радянська Україна" з 26 травня сповістила: „Генеральний консул Народної Республіки Болгарії в Одесі Стефан Ралєв влаштував прийом на честь традиційного свята болгарського народу — Дня слов'янської писемности і культури". Ніколи в совєтській пресі не подають адрес закордонних консулятів, навіть якщо вони з „братніх соціялістичних країн"...

ТАРЗАН, Ч. 6008. Не сподіванка з собаками!

— Чи не ліпше для вас зайти зі мною до табору, і я оповім вам більше, що сталося в цій справі, — запрошував Ед Пейс.

В таборі Пейс продовжував. — Я привів вісім собак, і залишилося тільки п'ять...

Тарзан був здивований. — Я ж чув, що ви казали, що собаки добре витреновані. Видавець журнала швидко відповів. — Вони є! Але не на те, що сталося минулого тижня!